

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku P. R.
przy uczestnictwie J. S. i Prokuratora Okręgowego
w K.
o uchylenie ubezwłasnowolnienia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 marca 2020 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 lipca 2019 r., sygn. akt I ACa (...) (WSC (...)),

1) oddała zażalenie,

**2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...)
na rzecz adwokata M. B. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych
powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy
z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy P. R. od postanowienia tego Sądu z dnia 25 marca 2019 r. oddającego jego apelację od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 23 lipca 2018 r., jako niedopuszczalną na podstawie art. 87¹ § 1 w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie, skarżący domagając się jego uchylenia, zarzucił naruszenie art. 5 k.p.c. przez jego niezastosowanie i zaniechanie pouczenia go o konieczności występowania w postępowaniu kasatoryjnym przez adwokata lub radcę prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Przymus adwokacko – radcowski ustanowiony w art. 87¹ § 1 k.p.c. obejmuje wszelkie postępowania, które przynależą do właściwości Sądu Najwyższego, dotyczy więc także skargi kasacyjnej.

W niniejszej sprawie skarga kasacyjna na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 marca 2019 r. oddalającego apelację od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 lipca 2018 r. oddalającego wniosek P. R. o uchylenie ubezwłasnowolnienia została sporządzona i wniesiona przez skarżącego samodzielnie, bez udziału profesjonalnego pełnomocnika (k. 86 i k. 97 - 101). Nieusuwalna wada skargi kasacyjnej polegająca na jej wniesieniu przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej skutkuje koniecznością odrzucenia skargi, bez możliwości przeprowadzenia postępowania naprawczego (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 70/13, z dnia 3 czerwca 2015 r., V CZ 25/15, z dnia 29 stycznia 2016 r., II CZ 97/15, i z dnia 28 marca 2018 r., V CZ 16/18).

Zarzut zażalenia dotyczący nie pouczenia skarżącego o konieczności złożenia skargi przez profesjonalnego pełnomocnika mógłby mieć znaczenie jedynie w postępowaniu o przywrócenie terminu do wniesienia skargi, pozbawiony jest natomiast doniosłości w zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną złożoną osobiście przez podmiot pozbawiony zdolności postulacyjnej.

Stwierdzony brak skargi kasacyjnej polegający na jej złożeniu osobiście przez wnioskodawcę, nie mógł być usunięty przez ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym. Skutki procesowe wcześniejszego złożenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu byłyby jedynie takie, że do czasu podjęcia stosownych do jego rozstrzygnięcia czynności, termin do wniesienia skargi kasacyjnej nie rozpocząłby biegu (art. 124 § 3 k.p.c.).

Ubocznie dostrzeżenia wymaga, że skarżący złożył wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w terminie otwartym do złożenia skargi kasacyjnej (k. 105). Wniosek ten został uwzględniony przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 11 lipca 2019 r. (k. 122), a Przewodniczący zarządził doręczenie pełnomocnikowi odpisu postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 marca 2019 r. wraz z uzasadnieniem (k. 134). W razie ustanowienia adwokata z urzędu na wniosek złożony przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę, która prawidłowo zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem sąd doręcza ustanowionemu adwokatowi orzeczenie z uzasadnieniem z urzędu a termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie od dnia doręczenia pełnomocnikowi orzeczenia z uzasadnieniem (art. 124 § 3 k.p.c.). W rozpoznawanym przypadku doręczenie to nastąpiło 16 sierpnia 2019 r. (k. 151), zatem termin do wniesienia skargi kasacyjnej upłynął dopiero 16 października 2019 r.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 16 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 27 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2019, poz. 18).

aj